

Večernik

Leto III. (X.), štev. 28

Maribor, ponedeljek 4. februarja 1929

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račen pri poštnem ček, sav. v Ljubljani št. 11.409

Večja mesečna, prejemana v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifi

Oglaš s prejemom tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Požar v Hradčanih

ZGORELO VEČ DRAGOCENIH STARINSKIH PREDMETOV. — ŠKODA JE VELIKANSKA. — STARINSKA KONSTRUKCIJA GRADU.

PRAGA, 4. februarja. Sinoči ob 21.15 je nastal v predsedniškem dvorcu na Hradčanih požar, ki je povzročil kljub temu, da je bil takoj pogasjen, velikansko škodo. Požar so najprej opazili na hodniku prvega nadstropja med avdijenčno in prestolno dvorano. Kmalu se je pričel dim razširjati po vsem poslopju. Grajski gasilci so sicer takoj stopili v akcijo, vendar pa niso mogli ugotoviti, odkod izvira, ker radi silno gostega dima in pomanjkljive opreme niso mogli priti do ognjišča. Kmalu nato so prispeli praški mestni gasilci, ki so ogenj ob 22.15 lokalizirali in konč-

no pogasili. Na kraj nesreče se je pripeljal tudi predsednik Masaryk s svojo hčerko.

Preiskava je dognala, da je nastal požar vsled starinske konstrukcije gradu. Dimnik v pritličju ležeče kuhinje vodi ob lesenem tramovju, ki se je vnelo. Ogenj je prešel polagoma na stene in odtam na tla. Podreti so morali dve vmesni steni, da so mogli vršiti gasilna dela z uspehom. Zgoreli sta med drugim tudi dve dragoceni sliki in 2 gobelina ter nekaj starinskega pohištva. Škoda je velikanska in še vedno ni ugotovljena.

Dva sveža umetniška grobova v Zagrebu

V petek 1. tm. je umrl v Zagrebu po dolgi in težki bolezni znani hrvatski kipar, član Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti, prof. Rudolf V a l d e c, ki je pred 30 leti v zvezi z nekaterimi drugimi javnimi delavci položil temelje novega duševnega in umetniškega pokreta na Hrvatskem pod imenom Hrvatske moderne. Rojen 1. 1872 v Krapini, je šel po absolviranju obrtne šole v Zagrebu študirat na umetniške akademije na Dunaju in v Monakovem. Radi študija je bil tudi v Italiji, Rusiji, Nemčiji in Parizu. Poldrugo leto tudi v Ameriki. Vedri temperament Zagorca, idealnost, umetniško navdušenje, ter izredna strokovna usposobljenost — vse to je vsebina njegove bitnosti. Dasi je v zvezi z ostalim naraščanjem rušil stare tradicije, je bilo vendar njegovo umetniško delo posvečeno velikim osebnostim prošlosti: o tem pričajo Strossmayerjev epitažij v kripti stolne cerkve v Djakovu, spomeniki Račkemu in Kukuljeviću v Zagrebu, Kranjčeviću v Sarajevu, Dositeja Obradoviću v Beogradu spomenik kralju Petru Osvoboditelju v Velikem Bečkereku in drugi.

V soboto 2. tm. pa je v Zagrebu odigral svojo zadnjo ulogo slovit komičar zagrebskega gledališča Arnošt G r u n d, ki je več ko 30 let spravljal zagrebsko občinstvo v dobro voljo in smeh, in ob čegar zadnji ulogi je ves Zagreb zaplakal. Rojen 1. 1866 v Pragi se je po prvem državnem izpitu na tehniki v Pragi posvetil gledališču. L. 1895 je bil angažiran kot komičar v Zagrebu in je l. 1920 slavil 25letnico svojega nepretrganega umetniškega delovanja. Pisal je tudi sam razne burke, ki so jih igrali z velikim uspehom. V ustvarjanju tipov je bil nedosežen mojster. Še pred nekaj dnevi so se mu Zagrebčani v gledališču iz srca smejali, zato jih je vest o njegovi nenadni, tihi smrti tem bolj presenetila.

Velikima predstavnikoma hrvatske umetnosti in kulture: večna slava!

Katastrofe na morju

OPORTO, 4. februarja. V bližini tukajšnjega zaliva se je potopil norveški parnik »Beiser«. Od posadke se je rešilo 25 mož. Parnik je prispel iz Bremena in je dobil na odprtem morju take poškodbe, da ni mogel več manevrirati.

PARIZ, 4. februarja. Belgijski parnik »Teresia« je v silnem viharju, 4 milje od obale, zadel na neko pečino in se pri tem močno poškodoval, da se je že čez nekaj ur potopil.

LONDON, 4. februarja. Tu brije ledeno-mrzla burja, koje hitrost znaša povprečno 84 milj na uro. Na več progah je promet ustavljen. Vihar je napravil zlasti v mestu mnogo škode.

Čudne cigarete

prilajajo tu pa tam v prodajo. Žebej v »Zeti« in kos lepo dišeče vrvi v »Vardarci«, to so kaj navadne prikazni. Bi pač bilo malo več pazljivosti pri izdelavi — priporočljivo!

Trockij utonil v Črnem morju?

NASPROTUJOČE SI VESTI O USO DI TROCKEGA NA POTOVANJU IZ RUSIJE V PREGNANSTVO. — ORKAN NA ČRNEM MORJU.

CARIGRAD, 4. februarja. Sovjetske oblasti so izgnale Trockega iz Rusije ki je prispel včeraj semkaj. Na vožnji od Batuma do Carigrada ga je spremljala vojaška straža. Trockij je že zaprosil vlado v Angori za dovoljenje, da se sme stalno nastaniti v Carigradu.

BERLIN, 4. februarja. Iz vladnih krogov se poroča, da je Trockij zaprosil nemško vlado za dovoljenje, da se naseli v Nemčiji. Vlada bo že prihodnje dni razpravljala o tej prošnji.

CARIGRAD, 4. februarja. Semkaj je prispela vest, da je sovjetski parnik »Krasniflot«, s katerim se je peljal Trockij proti Carigradu, začel v Črnem morju v silen vihar in se je potopil s posadko in potniki vred. Pomorska postaja v

Carigradu je prejela včeraj od parnika ponovne klice na pomoč.

CARIGRAD, 4. februarja. Vsi parniki, ki jih je zajel na Črnem morju orkan, pošiljajo neprestano klice na pomoč. Na morju razsaja strahovita burja. Ladje, ki so se še pravočasno zatekle v razna pristanišča, ne morejo iz luk. Tri garniture ekspresnega vlaka, ki je odšel iz Carigrada proti Sofiji, so običale v snegu in jih še dosedaj niso mogli rešiti.

CARIGRAD, 4. februarja. Nad mestom divja od sinoči silen snežni vihar. Vse ulice so zamedene, tako da je vsak promet nemogoč. Po zadnjih vesteh se je v Črnem morju potopil tudi parnik, s katerim se je Trockij peljal iz Rusije v prognanstvo.

Upor v Španiji

DIKTATOR PRIMO DI RIVERA ZA DUŠIL UPOR ARTILJERIJSKIH GARNIZIJ V DRŽAVI. — VALENCIJA SREDIŠČE UPORA.

MADRID, 7. februarja. Upor, ki so ga organizirali artiljerijski oficirji proti režimu generala di Rivera, je v glavnem zadušeno. Vlada je zopet gospodar položaja, vendar mir še ni povsod vzpostavljen. V raznih manjših garnizijah se uporniki še protivijo odredbam vlade ter zahtevajo izpremembe sedanjega režima. V Valencio, kjer je središče upornikov, je bil odposlan general Sanjurjo z nalogo, da takoj odstrani vse sumljive elemente in vzpostavi red. General

Sanjurjo, ki je bil poslan od vlade, da na aretacijo komandanta mesta in odstavil več vodilnih drugih funkcionarjev.

VALENCIA, 4. februarja. Tukajšnja garnizija se je ponovno uprla. Generala Sanjurjo, ki je bil poslan od vlade, da napravi red, so uporniki včeraj aretirali in zaprli. Položaj je vsekakor še zelo nejasen in resen. Radi stroge cenzure, ki jo izvajajo oblasti, tudi ni mogoče dobiti podrobnejših vesti.

Marko Ožanić prepeljan v Beograd

BEOGRAD, 4. februarja. Iz Zagreba so prepeljali semkaj natakarka Marka Ožanića, ki je osumljen, da je pred tedni izvršil atentat na detektiva Grauerja. Ožanić pride pred Državno sodišče.

Veterinarska služba v obmejnih postajah

BEOGRAD, 4. februarja. V generalni direkciji železnice se je sestala konferenca strokovnjakov, ki izdeluje pravilnik o izvrševanju veterinarske službe v obmejnih postajah.

V Parizu 50 ljudi zmrznilo

PARIZ, 4. februarja. Po vsej Franciji je pritisnil znova nenavaden mraz. Temperatura neprestano pada da ter znaša povprečno 20—25 stopinj pod ničlo. V Parizu in okolici je zmrznilo včeraj 50 oseb. Železniški promet je zelo otežkočen, mnogo telefonskih in brzojavnih zvez je prekinjenih.

Žrtv poledice.

Agilni član mestnega prostovoljnega rešilnega oddelka, 34letni Armin Tutta, je sinoči spremljal domov svojega tovariša. Na Frankopanovi cesti mu je spodrsnilo in pri padcu si je zlomil levo nogo. Rešilni oddelček ga je odnesel v bolnico.

Čuden mrz je pritisnil

zadnje dni in dosegel rekordno število 23 do 26 stopinj pod ničlo. Okna tudi dobro zakurjenih stanovanj so dobila ledene rože, na cesti pa se ti zdi, kakor da se vbadajo iglice v tvoje kosti. Oba praznika se je podnevi toplomer sicer nekoliko dvignil, zato pa je čez noč zopet padel. — Svečnica je pri vremenskih prerokih silno čislana mejnik. Po teh prerokbah smemo upati, da je ostra zima sedaj na kulminacijski točki. Stara narodna prislovica pravi: »Če na Svečnico prej od sveče kane, kakor s strehe, bo zime hitro konec; če pa prej od strehe kane, kakor od sveče (t. j. če je ta dan južno vreme) bo še dolga zima...«

Težko udarjena družina.

Kdo je poznal Toneta Božiča, to mirno dušo in skrbnega družinskega očeta? Bil je varnostni stražnik v pokouju. Da vzdrži ob revni pokojnini svoje 10-glavno družino, v kateri pride najstareši fant še-le letos k vojakom — je delal pri tvrdki Džamonja & drug zabožke. Pred kratkim je obolel in moral je v bolnico na želodčno operacijo, kateri je še tekom istega dne podlegel. Zapuščena žena in devet nedoraslih otrok, katerim je bil skrben hranilec. Ganljivo je pomisliti, kako je še pred nedavnim napravil skrbno dispozicijo čez težko pričakovane razlike. Pokojnik je bil radi svojega značaja splošno priljubljen. Danes, ob 5. popoldne ga polože v zadnjo postajo tuzemskega romanja.

Planinski ples.

Vsakoletna plesna prireditev mariborskih planincev je po sijajni tradiciji postala najpriljubljenejša in nadvse dobro obiskana. Številno občinstvo je tudi minuli petek do zadnjega kotička napolnilo vse prostore »Uniona«, ki so spremenjeni v smrekov gozd nudili obilo neprisiljene zabave in razvedrila. Dame in gospodje v narodnih nošah so k pestrosti mnogo prispevali, godba je skrbela za lahkono mladiho, šotori pa so nudili obilo dobrega za grlo in zob. Rajanje in pristrčno razpoloženje je trajalo prav do jutra, ko so pošle poslednje zaloge. Prireditelj, ki je pričakovanjem dočela zadostila, je obiskalo tudi dokaj različnih gostov: veliki župan dr. Schaubach, komandant mesta general Spasić, podžupan dr. Lipold in drugi. Planinski ples pa je tudi v gmotnem oziru kar najbolje uspel, tako da je doprinešen skladu za zgradbo planinskega doma pri Ribniškem jezeru precejšen delež.

Mura zamrznila.

Iz Boračeve pri Radencih nam poročajo: Tudi pri nas pritiska nenavadno hud mrz. Na Svečnico je padla temperatura na 24 stopinj pod ničlo. Mura je pri nas zamrznila in hodimo kar peš čez njo. V občini Mlene se je odtrgal mlin g. Staneka. Plaval je nekaj časa dalje, potem pa primrznil. Vse druge mlne in brode pa so morali spraviti na breg Mure.

Mala nezgoda avtobusa.

Da more privedi do kakih neprijetnosti tudi burja sama, ki piha poslednje dni, čeprav že davno ne sneži več, kaže današnja epizoda mariborskega mestnega avtobusa na progi Maribor—Selnica ob Dravi. Na cesti med Brestrnico in Kamnico je veter nadel na nekem mestu toliko snega, da je zmotilo šoferja avtobusa, ki se je ogibal nasproti prihajajočemu vozu. Avtobus je zavozil v sneg in se nenadoma nagnil, tako da ni mogel ne naprej ne nazaj. Poslati so morali po rešilni oddelček mariborskih gasilcev, ki so po težkem trudu spravili avto na cesto. Poškodbe ni nikake; niti avto se ni nič pokvaril.

Zopet pridobitev za Maribor

NOVA KAVARNA NA GRAJSKEM TRGU. — DELO IN OPREMA. — KONEC POMANJKANJA HOTELSKIH SOB.

Iz približno dvesto let stare grajske konjušnice, ki je svojčas tvorila sestavni del mariborskega gradu, so Mariborčani najbrže že sredi devetnajstega stoletja, ko se je začelo mesto širiti, napravili veliko stanovanjsko hišo, ki je tvorila vogal med Grajskim trgom in sedajšnje Grajsko ulico. Vsem, ki smo v zadnjih letih živeli v našem mestu, so brez dvomno še v živem spominu razne trgovine, ki so se nahajale v poslopiju, tako Koserjeva slaščičarna, dve trafiki, trgovina z usnjatimi izdelki itd. Vse to je v zadnjih mesecih temeljito izginilo.

Pod večšim vodstvom slavne tvrdke Jelenec & Šlajmer so padali stari zidovi, razrušili se v prah stoletni oboki, sprhneli tramovi in podovi so šli svojo pot ostale so gole štiri stene in v približno 40.000 delovnih zidarskih urah je nastalo trdno ogrodje za novo kavarno, sestojече po večini iz travertina in betona, kakor da bi hotelo kljubovati zopet stoletjem. Starega porušenega materiala so kamijoni in navadni vozovi odpeljali kar približno 1.300 kubičnih metrov, ne všteti ogromnega števila še zdrave opeke, ki se bo dala s pridom zopet uporabiti. Železnih travertinov tiči v stavbi preko 11.000 kg in cementa se je uporabilo za zidanje okrog 36.000 kg. Ogromne so te številke, iz kojih se da sklepati na solidno delo in ogromne stroške, ki ga je zahtevala sama prezidava.

Novost za javen lokal v Mariboru tvorijo centralna kurjava, ki bo s svojimi 20 radiatorji, pravilno razdeljenimi po vsej kavarni, brez dvomno v dovoljni meri in enakomerno grela velikanske prostore, ki se razprostirajo na 320 kv. metrih osnovne ploskve in ki so visoki 6 m 20 cm. Napeljava je, kakor dokazujejo že dosedanje poskusi, prav srečno izvedena. Tri konjske sile močni ekshaustor bo mogel ogromno množino zraka v kavarinskih prostorih vsako uro po dvakrat prenoviti in nadomestiti s svežim. Je to neprecenljiva dobrina za obiskovalca kavarne, ki ni kadilec, kakor tudi za kadilca, ki sicer rad puha svoje cigarete in cigare, toda v čistem zraku, ki ni napeljen s tujim tobakovim dimom in ekshalacijami mokrih oblek in čevljev. Ravno čistega zraka je v dosedanjih mariborskih kavarnah prav pošteno manjkalo. Omenjeni ekshaustor, kakor tudi višina nove kavarne pa jamčita, da se v tem oziru nikakor ne bomo mogli pritoževati.

Kavarna je deljena na glavno dvorano in stranske prostore, namreč igralnico na zapadni strani proti Slovenski ulici in salon za dame na severni strani proti Grajski ulici. Prostor, ki bo v njih kraljevala boginja Fortuna in ki bodo stali pod egido rumija, taroka, preferance in drugih takih kvartaskih panog, so obokani in krijejo njihove stene resnotemni tapeti iz tkanine, sporedno manjši prostori, ravnotako opremljeni, so pa namenjeni dvema modernima, malima biljardoma, ki bosta pripomogla k temu, da se ta plemenita igra v Mariboru zopet dvigne do iste priljubljenosti, ki jo je uživala v predvojnem času.

Damski salon pokrivajo roza tapeti, tudi iz tkanine; prostor pa ni morda namenjen izključno damam, saj so te prav rade v moški družbi in mariborski moški svet tudi ravno ne prezira Evinih hčera.

Glavna dvorana je okusno slikana in morda ne bi danes še prenašala tapet, ker je en zid popolnoma nov in še ne dočela suh, je pa slikarja taka, da posnema tapeto v skoroda polni meri.

Oprema kavarne je v vsakem oziru prvovrstna. Res umetniško izvedbo v mizarstvo stroko spadajočih potrebščin je treba naravnost podčrtati in spada vsak predmet na kak velesoj, ne da bi se mu bilo bati kritike.

Posebna privlačna sila za obiskovalce kavarne bo svetloba. Naše dosedanje kavarne se v tem oziru nikakor niso odlikovale. Po dnevi je vladala v kavarnah z malimi izjemami povsod, razen tik ob oknih, kjer po zimi tako neprijetno piha, ona mehka poltema, ki je za sanjanje in klepetanje zelo vabljiva, nikakor pa ne za čitanje, po noči pa je bila, morda res z eno samo izjemo, v vseh kavarnah

svetloba za obiskovalca, ki rad brska po časopisih, odločno preslaba. To veliko zlo je lastnik nove kavarne v polni meri odpravil. Trije veliki zlati lestenci v glavni dvorani, ravnotak srebrni v damskem salonu, kakor tudi po dve žarnici nad vsako mizo ob stenah, vsega skupaj okoli 200 močnih žarnic, jamčijo za prekodovoljno razsvetljavo ponoči, ona ogromna okna proti jugu in vzhodu pa prepuščajo toliko dnevne svetlobe v kavarne prostore, da bo vsako tozadevno pritoževanje izključeno. Pod je iz ksilolita, ki ga pokriva linolej.

Nov pribor, jako veliko število časopisja in dobro izučeno osebje bodo seveda storili svoje, da bodo gosti zadovoljni in da se bi število obiskovalcev kavarne pomnožilo tudi po onih, ki danes v tako velikem številu žde v zakotnih gostilnah. Tudi v tem oziru znači nova in higijsko brezhibno urejena kavarina, ki bo v njej prostora za 350 do 400 gostov, lepo pridobitev za Maribor in njegovo meščanstvo.

Marsikdo se bo notranjosti novega podjetja z dojmom zadovoljnosti čutil, a istočasno zmaljeval z glavo z ozirom na zunanost poslopija. Malo potrpljenja! Takoj ko bo toplejši čas dovoljeval, bodo pričele pridne roke z izdelavo zunanjega lica, ki bo pa šele tedaj popolno, ko bo vzrastel nov trakt poslopija v Grajski ulici, ki bo skupno z etažo nad kavarino, namenjen približno 24 hotelskim sobam. S temi sobami bo na mah odpravljeno tozadevno pomanjkanje, ki ga je le deloma ublažil hotel g. Oseta v palači pokojinskega zavoda. Novost v sobah na Grajskem trgu bo tvorila vsaka-ker velikomestna udobnost, ki se ne bo kazala le v centralni kurjavi in drugih dobrinah, ampak tudi v napeljavi tople in mirne vode v vsaki sobi.

Se na eno točko bi trebalo opozoriti. Grajski trg bo dobil po dovršeni stavbi jako okusno zunanost, ki jo bo kvarilo le še nekaj nelepkih ostankov iz srednjega veka. Najbrže dobe pa tudi ti v doglednem času pobudo, da izpreme svoje zunanost. Grajska ulica bo znatno širša in najlepši del starega gradu, ravno kar prenovljeni renesančni vhod v Grajski kino, pride šele sedaj do svoje veljave.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Ponedeljek, 4. februarja. Zaprt.
Torek, 5. februarja ob 20. uri »Lumpacij-vagabund« ab. A. Kuponi.
Sreda, 6. februarja, gostovanje v Ptuj.
Četrtek, 7. februarja ob 20. uri »Na cesaričino povelje« ab. C. Kuponi.
Ptujsko gledališče.
Sreda, 6. februarja ob 20. uri »Učiteljica«. Gostovanje Mariborčanov.

Milan Pugelj umrl.

V najlepši dobi 46 let je preminul včeraj zjutraj v Ljubljani znani naš pisatelj in režiser Milan Pugelj. Kakor je bil pokojnik skromen v vsem svojem življenju, tako ostanejo vidne njegove zasluge zlasti za razvoj slovenske drame, da njegovih literarnih del, ki so nam vsem znane, niti ne omenjamo izrecno. Rojen v Kandiji pri Novem mestu je obiskoval Pugelj gimnazijo doma in pa na Sušaku. Svojih študij ni utegnil zaključiti ker mu je umrl oče. Posvetil se je najprej novinarstvu, kasneje pa je živel tipično življenje slovenskega pisatelja. Tudi urednik vodilnih ljubljanskih revij je bil nekaj časa. Končno je postal tajnik narodnega gledališča, kjer je bistveno pripomogel do napredka naše igralske umetnosti. Milan Pugelj je umrl po daljši boleznini v svojem stanovanju v hiši Slovenske Matice, v kateri organizaciji je sodeloval dolgo vrsto let. — Pugljev duh bo živel nad Slovenci kljub njegovi prežgodnji telesni smrti!

Ljudska univerza.

Drevi in jutri, v torek ob 8. zvečer »Ruska revolucija tragedija«. Predavatelj, vseuč. profesor dr. Aleks. Jelačić iz Skoplja, je sam doživel te strašne dogodke, ki še vedno držijo vsi zemljo v mrzličnem razpoloženju.

Mariborski in dnevni drobiž

Občni zbor Zveze gostilničarskih zadrug za mariborsko oblast

Zveza gostilničarskih zadrug za mariborsko oblast si je izbrala za svoj letošnji občni zbor, ki se je vršil dne 28. januarja, metropolo Prekmurja, Mursko Soboto. Kljub svežemu meteu je bila udeležba prav lepa. Navzoči so bili tudi obrtno-zadružni nadzornik g. Ignacij Založnik, zastopnik srezkega poglavarja v M. Soboti g. Bratina in tajnik Trgovske zbornice dr. Pretner iz Ljubljane.

Na predlog predsednika gosp. Andreja Oseta je bila uvodoma poslana kralju udanostna brzojavka, nakar je sledilo poročilo o delovanju Zveze v minulem letu. Zveza je bila predvsem težak boj proti vsemogočim davščinam, taksam in raznim dajatvam gostilničarstva, kar povzroča v gostilnah vedno višje cene, ki pa imajo za posledico vedno manjši promet in vsled tega vsesplošno nazadovanje gostilničarskega stanu namesto prepotrebne razvoja v smislu modernih zahtev tujškega prometa. Ogromen in dalekosežen uspeh za gostilničarstvo je pripisovati baš mariborski Zvezi na ukinitvi trgovskih točilnic. Uspešno je Zveza intervenirala še v drugih zadevah pri domačih in centralnih oblastvih. Huden udarec pa je vsekakor za vse premetstev finančne direktije za mariborsko oblast v Ljubljano.

Po živahni debati, v katero so posegli številni delegati, so bile sprejete sledeče resolucije: 1. Vstop v vrhovni obrtniški svet se vzame na znanje. 2. Zvezni odbor se pooblašča, da po lastni uvidevnosti izvrši izpremembo pravil. 3. Zvezni zbor ponovno naglašajo nujno potrebo Gospodarskega sveta. 4. Zveza naj čimprej izvrši strokovno organizacijo gostilničarjev, hotelirjev in kavararjev v vseh okoliših, v katerih so te stroke še organizirane skupno z drugimi obrtnimi strokami. 5. Zveza naj prireja v okoliših svojih članov vsaj četrtletno uradne dneve, na katerih bodo zadrugni člani dobili vse potrebne informacije.

Preminali

so v Mariboru: včeraj ob treh zjutraj Ana Reichenberg, vdova trgovca v starosti 78 let; pogreb bo jutri ob 16. — Včeraj ob 10. dopoldne 78letna delavka Marija Kneht; pogreb jutri ob 15. — Sinčič ob 21. Jakob Zupančič, 53letni kotlar državne železnice v pokoju; pogreb bo v sredo ob 16. — N. v m. p.!

Mestno avtobusno podjetje

javlja, da je v vsem obsegu obnovljen redni promet na glavni prog med Mariborom in Celjem.

Proč z ostanki suženjstva!

Pišajo nam: Človeka, ki hodi v katoliške cerkve, močno zaboli indolencija in malomarnost poklicanih cerkvenih faktorjev v Mariboru, ki še danes, po 10 letih ujedinjenja in osvobođenja tolerirajo v svojih cerkvah (stolna!) nemške napise in švabčarije. Ali se zares ne bomo nikoli rešili tega sramotnega in naravnost podlega hlapčevstva. V mariborski stolnici se še danes blešči nemški napis pod »Križevim potom« in povrh še v gotici. Ako morajo trgovci imeti napise v slovenščini, zakaj ne bi veljalo to tudi za cerkvene faktorje. Nemci naj le mislijo v svojem jeziku, toda napisi naj bodo naši. In tudi morajo biti naši! Samo pomislimo, kako trpljenje morajo prenašati naši rojaki v neodrešenem Primorju. Zatorej proč z vsem, kar spominja na suženjstvo. V naše cerkve naš jezik!

Uradne ure v »Ljudski knjižnici«.

Vsled velikega navela je morala »Ljudska knjižnica« v Narodnem domu (prilijže levo) svoje običajne ure ob četrtkih in sobotah zvečer ter v nedeljo dopoldne tako raztegniti, da že prične pol ure prej in še potem uraduje vsaj pol ure čez običajno uradovanje. Novi člani se sprejemajo ob vsaki uradni uri, vstopnina z legitimacijo vred je znižana na 5 Din, izposojnina pa je ista kot v drugih knjižnicah in je odvisna od cene knjige. To soboto so uradne ure kakor vedno ob praznikih, namesto zvečer že dopoldne od pol 10 do 11. ure,

Prepoved sankanja po ulicah v mestnem pomerju.

Starši in vzgojitelji se opozarjajo, da je sankanje po ulicah v pomerju mesla Maribora strogo prepovedano, ker napravi cestišča in pešpota polzka in za pasante nevarna. Sankanje po ulicah je tudi za sankalce nevarno, kar dokazujejo nesreče v zadnjih dneh. Proti krivcem se bo strogo postopalo v smislu toz. kazenskih določil.

Pri prenosu transformatorja

v tvornici Doctor & drug je 39letnemu zidarju Antonu Koradetu pritiskala težka plošča na nogo s tako silo, da mu je dva prsta leve noge — zmečkalo.

Nogo si je zlomil

pri padcu na ledeneli cesti pekovski mojster Planinc v Krčevini. Moral bo v bolnico, ker je poškodba zelo resne in komplicirane narave.

Jugoslavenskim posestnikom avstrijskih realitet!

Vabimo vse naše državljane, ki posedujejo v Avstriji hiše, h sestanku, da se pogovorimo o sredstvih, kako naj izboljšamo naš obupni in krivični položaj v Avstriji. Sestanek se bo vršil v posebni sobi hotela »Pri zamorcu« v četrtku, 7. februarja ob 8. zvečer. — Interesenti.

Trgovska Samopomoč za mariborsko oblast

je razposlala svojim članom vabila za občni zbor, ki se bo vršil dne 15. februarja zvečer v mariborskem Narodnem domu. Vabilu je priloženo poročilo za leto 1928, iz katerega posnemamo, da je ta mlada dobrodelna korporacija dosegla lani 412 članov in bi se izplačalo ob smrti kakega člana zaostali svojcem že Din 10.300, kar je sicer lepa podpora; vendar bi se število članstva iz mariborske oblasti lahko dvignilo na trikratno višino, da bi znašala posmrtnina okoli 30.000 Din, s čemer bi bilo marsikomu silno pomagano. Lani sta umrla 2 člana in se je izplačalo po takratnem staležu članstva v prvem slučaju 9000, v drugem pa 9500 Din posmrtnine, za katere so plačali člani samo po 50 Din prispevkov, kar svedoči, da je to najcenejše zavarovanje, katerega bi se morali poslužiti vsi trgovci in drugi samostojni poklici ter privatni in javni nameščenci, ki imajo družine, kojim bi z malenkostnimi prispevki zasigurali lepe dote. Ker je ustanovljena imenovana podpora bla. gajna po vzoru dunajske »Vereinte Kraft« z določbo, da postanejo člani po 25. letih oproščeni vsakih prispevkov, je Trgovska Samopomoč ena najugodnejših in najidealnejših sličnih institucij v naši državi. Prijave sprejema Trgovski gremij v Mariboru.

Zanimiv globe-trotter v Mariboru.

ki je prehodil mnogo sveta, se je ustavil ob povratku v domovino v Mariboru in nastopi jutri popoldne v veliki Unionski dvorani, da pozabava s svojimi spomini na resno deco. Starši, privoščite svoji deci izredno priliko, ter jih privedite jutri ob 3. pop. k veselim pustnim prizorom. Dvorana dobro zakurjena!

Predavanje o dr. Kneipovi metodi.

Letos tekmujejo naša društva z zanimivimi, aktualnimi predavanji. Sedaj se je posrečilo Ženskemu društvu pridobiti slavnega specialista, ki zdravi po dr. Kneipovi metodi. Vsi, ki se zanimajo za velevažno predavanje, naj pridejo jutri, v torek, ob 15. k »Veselim pustnim prizorom« v veliko Union dvorano. Karte v predprodaji pri ge Brišnikovi. Vstopnina nizka.

Samo 4 gostovanja

4 CLANSONS 4

Ponedeljek 4., torek 5., sredo 6., četrtek 7.

Velika kavarina

Udruženje drž. služiteljev za mariborsko oblast

se tem potom prisrčno zahvaljuje vsem darovalcem kakor obiskovalcem plesnega venčka dne 26. jan. ter sploh vsem, ki so na kakršenkoli način pomagali, da je veselica ne samo materijalno temveč tudi moralno uspela v prid fondu za podporo njih vdovam in sirotam. Odbor, 235

Petorica Američank čaka na smrt

TRAGEDIJA ZASTRUPLJENJA Z RADIJEM. — VELIKA ODŠKODNINA, A ŠE SAMO ŠTIRI MESECE ŽIVLJENJA

Dajte, vprašajte se enkrat: kaj bi storil, če mi stisne kdo v roko pol milijona dolarjev z resnim naznanilom, da mi je živeti samo še leto dni? — Neprizadevano strašno vprašanje, ki pa se je nedavno v vsej svoji grozoti res pojavilo peterim mladim življenja polnim ženam. Vse so stare pod 30 let in se zovejo: Grace Fryer, Quina Mc Donald, Edna Huseman, Kath. Schaub in Albina Larice. Zgodovina njihove tragedije zveni fantastično in strahovito obenem.

Bilo je še za časa svetovne vojne. Cela vrsta deklic, med njima tudi gori omenjene, so bile zaposlene v United States Radium Corporation v Orange (New Jersey). Nekatere teh so danes seveda že poročene. Njihov posel jim je bil slikanje števil na urah z radijem, da se kot znano ponoči svetijo. Delavke niso imele pojma o smrtni nevarnosti, ki je zvezana z radijem. In neverjetno, tudi opozoril jih ni nihče, kako nevarno je njihovo ravnanje, ko vrtijo čopič med ustnicami, da ga lepo in fino ošpičijo. Prošla so leta. Nekega večera pa se je ena teh deklic — danes poročena Huseman — čisto po naključju pogledala v ogledalo. Po vsem životu jo je streslo, tako se je ustrašila tega, kar je videla: njen obraz se je svetlil v čudovitem zelenem sijaju. . . . Tudi ostale štiri so polagoma opazile, da se jih je lotila strašna bolezen. Tej se je skrčila noga, ona je dobila čisto bele lase in tretja je porodila zaporedoma dvoje mrtvih otrok.

Zdravniki so stali pred uganko. Šele pred dvema letoma jim je uspelo odkriti, da je bil povod te bolezni aktiviteta radija in da gre za zastrupljenje po radiju, proti čemur danes še ne poznajo leka. Prizadete žene so tožile podjetje za odškodnino. Meseca junija 1928. je došlo do poravnave, po kateri je prejela vsaka izmed omenjenih nesrečnih žrtev po pol milijona dolarjev v gotovini. Poleg tega bo prejela vsaka še mesečno po tri tisoč dolarjev — dokler bodo živele. . . . Takrat že je bilo poznavalcem bolezni znano, da imajo te reve pred

seboj le še leto dni življenja — danes torej le še nekaj borih mesecev.

Iz ameriških listov posnemamo, da pričakujejo prizadete dame z različnimi občutki bližajočega se jim konca. Tu vidiš junaštvo, tam upanje, vdanost ali obup. Miss Fryer se oprijemlje edinega — a ničvrednega — upanja, da bo znatnost v poslednjem trenutku iznašla sredstvo za ozdravljenje te bolezni. Svoj denar je naložila v neko podjetje in ostala v dosednji službi v neki pisarni. Istočasno pa je izjavila zdravnikom, da se daje na razpolago, naj na njej vršijo poskuse pri iskanju novega leka. Miss Schaub je porabila denar deloma v odplačilo hipoteke svojega očeta in si je kupila avto, s katerim se mnogo vozi v prosti naravo. Mirno pričakuje smrti na farmi in čita cele dneve knjige. Ko je prišla v tovarno in se zastrupila, je bila stara 15 let. . . . Nikdo na farmi nima pojma, kako je došlo do tega, da ima eno nogo krajšo. Vsem pravi, da je to posledica neke znane vsakdanje bolezni. Gospa Mc Donald ima dvoje otrok in skrbi le za njuno dobrobit v bodočnosti. Strašne slutnje pa jo navdajajo, če ni morda tudi deca podedovala smrtno kraljico. Ta žrtev tragedije se neprestano muči in dela, samo da more čim manj misliti na svojo zlo usodo. Težkih del že ne more opravljati, ker se ne more več pripogibati: v sklepih oteka in zobje ji pričinja izpadati. Toda posebna ironija njenega slučaja ji dela bolečine še bolj občutne: odškodnino ji je pobasal mož in pričel razsipati. Prišlo je do zakonskih preprirov in končno do ločitve. Četrta revica Albina Larice, ki je dobila dvoje mrtvih otrok, si je nabavila avto in uživa v družbi svojega moža za dobljeni denar vse mogoče sladkosti tega sveta. Gospa Huseman pa misli vedno le na svojega moža in razglablja, kako bi najplodnosneje naložila svojega pol milijona, da bi se čim bolj zgodilo soprogu — po njeni smrti. . . .

Tako čaka vsaka na svoj način bližnje smrti. Najtežji problem življenja rešujejo. . . .

Moderni zamorci

Neki Amerikanec je na potovanjih križem sveta zašel tudi med črnopolte prebivalce vroče Afrike, kjer je mnogo doživel in na povratku napisal izčrpno poročilo o svojih pustolovščinah. Raziskovalec omenja v svojem delu, da je tudi med črnci ločitev zakona povsem udomačen obred. Udeležil se je osebno nekaterih sodnih razprav, ki so predloge o ločitvi odobrile. Ob priliki obiska pri nekem poglavarju je opazil na mizli kup »dragocenosti«: naramnice, bakreni drobiž, razne tkanine in drugo, ki jih je oče ločene žene vrnil soprogu. Omenjeni predmeti so bili namreč odkupnina, ki jo je prejel oče za hčerko. »Pri nas so ločitve na dnevnem redu,« je dejal poglavar. Predlog za ločitev stavi vedno žena, čemur se najbolj protivijo očete, ki neradi vračajo kupnino. Procesi pri ločitvah zakonov so zelo zanimivi. Prisostvuje jim zbor domačih sodnikov, ki prinese s seboj razne čarovniške »mafeje«: rogove antilop, zobe levov, lesene malike itd., s čimer skušajo vplivati na pravično razsodbo. Mož se običajno protivi ločitvi, češ, žena je moja, kupil sem jo. Žene pa vztrajajo običajno z veliko trnino, kajti usoda ločitve je po zakonu v njihovih rokah. »Storite z mano, kar hočete,« je izjavila črna gospa, — »jaz se ne vrnem več k njemu, ima dovolj drugih«. Število ločitev se množi vedno bolj, zlasti pa so zanimivi razlogi. Neka žena je zahtevala ločitev, ker je njen mož užival meso bivola, druga zopet, ker se je mož z lova vrnil praznih rok, tretja, ker je mož nosil priljago neki Evropejki, in celo dobil od nje denar. Težave zakona med črnci niso preveč blage, zlasti ako pomislimo na občutljivost svetlih čustev »nežnih« Afričank.

Smrt za filmsko senzacijo

Znano avijatičarko Ruth Elder, ki se je na čudežen način rešila povodom ponesrečenega poleta čez Atlantski ocean, je angažirala neko filmsko podjetje za glavno junakinjo v filmu, polnem zračnih avantur. Pri izdelavi filmov pa se običajno poslužujejo trikov, da nevarne scene izvajajo specialisti, akrobati, ki v takih slučajih zamenjajo glavnega junaka. Tako je za mlado Ruth skakala iz aeroplana igralka Lena Wichart, katere naloga je bila, da se reši iz aeroplana s padalom. Filmski operaterji pa so z grozo v očeh zrli strašen prizor, ki se je odigral pred njimi. Padalo nesrečne igralkice se ni razvilo in dekle je z vso težo svojega telesa padlo na tla iz višine 100 metrov. Preiskava je ugotovila, da Wichartova ni takoj potegnila za vrvice, ker je hotela, da bi v filmu scena izpadla čim bolj dramatično, toda kasneje se padalo ni več odprlo in umetnica je plačala požrtvovalnost z lastno glavo.

Strahote mandžurskih ječ

Angleški raziskovalec Lauding, ki se je vrnil iz Mandžurije, pripoveduje o strahotah tamkajšnjih ječ, ki se v srednjeveškimi kazematami ne dajo niti primerjati. Jetniške celice so temne, vlažne votline z malimi lesenimi kletkami, ki so meter široke, a visoke samo tri četrta metra. V kletke zapro obsojence, kjer ždijo tudi vso zimo. Skozi zamrežena okna jim dajejo pazniki hrano, ki je popolnoma neužitna. Celu najsevernejši Azijati, ki so utrjeni v mrazu, ne vzdrže strašne kazni, temveč postanejo že po desetih dneh žrtve mandžurske justice.

Sport

Zagreb: Ljubljana 7:0 (5:0)

Visok poraz ljubljanskega moštva.

LNP je stopil v sezono z veliko smolo. Računalo se je sicer, da bo izšel iz srečanja Zagreb kot zmagovalec, nihče pa ni pričakoval, da bo Ljubljana doživela tako visok poraz.

Pet Ilirijancev, trije Primorjani in trije Mariborčani. Brez dvoma najboljši nogometaši Slovenije, toda igralci treh sistemov, nevigrani, brez skupne igre, na 30 cm visokem snegu in —12° mraza. Lahko si je torej tolmačiti uspeh Zagreba, ki je bil sestavljen iz večine igralcev Haška, najboljšega moštva v državi.

Zagrebska kritika zatrjuje, da bi Zagrebčani lahko dosegli še večji rezultat, ker Ljubljana ni pokazala ničesar; niti v napadu niti v obrambi. Igralci, ki so pri Ljubljani zadovoljili, so bili Koren, Zupančič in Šiška, najslabša pa sta bila Jug in Doberlet, ki je bil v drugem polčasu radi surove igre izključen.

Začetek sezone 1929 je za Ljubljano usoden, vendar upamo, da bodo klubi reprezentančni nastop, ki se je izjalovil, z boljšimi rezultati opravičili in vsaj deloma maščevali.

Tekmo je sodil g. Podubsky.

Smuško prvenstvo Hrvatske in Slavonije

Prvak Mirko Dolinšek. — Krasni uspehi mariborskih sportnikov.

Včeraj se je v bližini Zagreba vršila smuška tekma za prvenstvo Hrvatske in Slavonije, katere so se udeležili poleg zagrebskih sportnikov tudi smučarji

SPD Maribor in ISSK Maribor.

Najboljši čas in prvenstvo Hrvatske si je priboril

1. Mirko Dolinšek (SPD Maribor) v času 1:47:19,
2. Leopold Korman (SPD Maribor) 1:50:23,
3. Obadič 1:50:25.
4. Dolinšek (SPD Maribor).
5. Petrovič (ISSK Maribor).
6. Vezjak (ISSK Maribor).
7. Štepič (ISSK Maribor).

Damska konkurenca je bila v celoti razveljavljena, ker je od devetih tekmovalk prispel smo ena na cilj. Njo pa so diskvalificirali, ker se na progi ni hotela umakniti pri prehitevanju Bredi Hribarjevi (ISSK Maribor), ki bi sicer upravičeno priborila naslov prvakinja.

Mariborski sportniki so torej v drugo potrdili sloves, ki so ga s prvovrstnimi rezultati na smuški tekmi za državno prvenstvo upravičeno priborili. Naša napoved, da bodo v dolednem času postali nevarni konkurenti tudi najboljšim smučarjem, se torej približuje uresničenju.

Pohvalo zaslužita predvsem Dolinšek in Korman, ki sta brez dvoma najboljša smučarja naše oblasti in obetata z oziranjem na prvovrstno kvaliteto še mnogo uspehov, kar jima tudi v interesu ugleda mariborskega sporta iskreno želimo. ISSK Maribor razpolaga z vrsto solidnih sportnikov, ki se bodo v doglednem času razvili v dobre smučarje in tvorili z ostalimi jedro mariborskih reprezentantov. Uspeh mariborskih sportnikov je toliko večji, ako upoštevamo, da se je konkurence v Zagrebu udeležilo nad štideset tekmovalcev.

Velblodi v Španiji

Kmalu bo 100 let, odkar je vitez Villa Franca pripeljal na Špansko čredo afriških dromedarjev, da jih vporabi na svojih posestvih kot vprežno živino. Toda ideja, na katero je polagah toliko važnosti, nad in upanja, se ni obnesla. Živali niso hotele opravljati poslov, kakor je to vitez pričakoval. Sicer so prenašale tovore, vprežene pa se niso z uobenimi sredstvi dale premakniti z mesta. Domača živina se je nenavadnih gostov zelo plašila. Končno jih je mark spustil na svobodo, nekaj pa jih je pobegnilo s posestva Huceva. Ubegle in svobodne živali so se naselile v močvirnih predelih Guadalquivra, kjer so se zopet počutile kot svobodni otroci pustinje. Živele so nemoteno in se množile, dokler ni neko podjetje kupilo omenjena zemljišča, da jih preuredi v plantaže bombaža. Ker so kamele uničevale mlade nasade, se je podjetje odločilo, da jih iztrebi. Toda načrt ni uspel. Kamele so se umaknile v pogozdene predele, ne da bi se zmenile za preganjalce. Javnost in tisk pa sta se zavzela za eksotične prebivalce močvirja. Tako je podjetje moralo opustiti nameravani napad s strojnimi iz aeroplanov. Toda povzročena škoda je prisilila lastnike plantaž, da se zavarujejo proti držnim škodljivcem. Naročili so dva maroška vodnika kamel in jima pridelili četo voljakov, katero bosta izvežbala za lov na velblode. Ko bodo poučeni o metodah ter tisoč in enemu triku, ki ga zahteva uspešen lov, bodo preganjali zopet pričela.

Bogastvo Berlina

Po službeni statistiki je Berlin najbogatejše mesto Nemčije, a tudi eno najbogatejših mest vsega sveta. Celokupna imovina meščanov nemške prestolice znaša 12 in pol milijard mark, to je 169 milijard dolarjev ali 13 proračunov Jugoslavije! Saj je samo takih bogatašev, ki imajo od pol do enega milijona mark, 960; milijonarjev in večkratnih milijonarjev pa je 525.

Stanovanjske težave.

— Plačajte brez odloga najemnino ali pa zapustite stanovanje!

— Najlepša hvala, gospod! Na mojem prejšnjem stanovanju so zahtevali od mene eno in drugo!

Kamen sreče

Najlepši črni opal so pred dnevi pripeljali iz Avstralije v London. »Times« pišejo, da je draguli najlepši opal, kar so jih sploh doslej našli in cenijo njegovo vrednost na 10.000 funtov sterlingov (3 milijone dolarjev). Zlatni kamen je dolg 6 cm, širok pa 5. Ima obliko pasje glave in tehta 232 karatov. Bogat je po pestrosti spreminjajočih se barv, ki se odražajo v njem v obliki ognjenega jezika. Dragulj bo razpostavljen v britskem muzeju. Avstralci so ga krstili za »kamen sreče« in ga bodo po razstavi zopet prepeljali v domovino.

Rim — mesto hrupa

Večni Rim je najhrupnejše mesto na svetu. Nenavaden trušč je predvsem posledica ozkih mestnih ulic, ki bobnjajo in odmevajo pod kolesi avtomobilov in v zmešnjavi akordov najrazličnejših signalnih pripomočkov. Razen tega pa splošnemu hrupu mnogo prispevajo dobra pljuča raznih cestnih prodajalcev, ki ponujajo svoje blago.

366 novih zakonov

Statistično je ugotovljeno, da je Avstrija izdala v minulem letu 366 novih zakonov. Torej vsak dan po en zakon. Vsi zakoni so izšli v tiskanih zvezkih, ki imajo 2315 dvostolpnih strani, kar dokazuje, da je bilo na polju zakonodaje v Avstriji mnogo storjenega.

150.000 Din za pripovedko

V Španiji so nedavno nagradili avtorja kratke pripovedke z ogromno vsoto 150 tisoč dolarjev. Nagrado je prejel Palacio Valdeco, pristaš starejših književnikov, proti katerim vodi mlajša generacija ostro borbo. V znak protesta proti njegovemu nastopu je Valdeco dobil tako visok honorar.

Dialog na tramvaju.

Starejša ženica vstopi v voz cesne železnice. Čez nekaj časa se prerije do nje sprevodnik in jo nagovori: »Vi ste sedaj vstopili ne?«

— Seveda! Kaj mislite, da sem prišla z vozom na svet?

— No, tega ne mislim, saj tako staro vozovi niso več v prometu. . . .

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodevinski roman iz starih Benetk

2

Z grozničnim drgetom se je odmaknil in vzkliknil s hripavim glasom:

»Most vzdihov!«

»Most smrti!« je odgovoril Bembo z ledenim glasom.

Altieri si je obrisal mokro čelo. In kakor da se je zgrozil pred krutostjo maščevanja, je zajecjal:

»Če bi imel vsaj pretvezo, da bi ga mogel zapreti!«

»Pretvezo hočete imeti!« je dejal Bembo z neusmiljenim veseljem. »Pojdite z menoj, gospod Altieri!«

»Kam me vabiš, hudobni duh?«

Bembo je šel na drugi konec terase ter iztegnil roko, rekoč:

»Poglejte!«

Kazal je na palačo, ki je zrastle v Velikem Kanalu svoje pročelje od kararskega mramorja in svoje razkošno stebrišče.

»Palača kurtizane Imperije!« je zamrmral Altieri.

Bembo ga je prijel za roko.

»Vi iščete pretvezo!« je siknil. »Tu jo najdete! Imperija vam izroči Rolanda.«

»Torej ga sovražiš!« je šepnil Altieri.

»Ona ga ljubi! Kurtizana Imperija trpi nočjo večer kakor pogubljena duša — kakor vi! Kurtizana Imperija ljubi Rolanda, kakor ljubi on Leonoro, z oboževanjem, do blaznosti, do smrti! In njena ljubezen odpira vrata maščevanja — njej kakor vam! Pojdite z mano h kurtizani Imperiji!«

II.

Ljubimca.

Zadnji šum ljudskega slavlja je bil potihnil. Benetke so zaspale; molčeči kanali so valovali kakor prameni las morske boginje; njih mramor se je svetlil medlo v žarkih lune, ki je plavala po nebu. Vse je bilo zaprto, samo žrelo skrinje za ovadbe je zijalo kakor grožnja, ki nikdar ne zaspi...

Za Marijino cerkvijo na Olivolskem otočku, kjer se je vršila vsako leto poroka dvanajstih deklet na troške republike, se je širil krasen vrt. Slavci so gostoleli tukaj v visokih cedrah svojo pesem, ki jo je spremljalo neutrudno mrmranje valov. In pod ogrom-

no cedro, med rožnim grmovjem in med vonjavami jasmina v mirnem blesku tega krasnega okvira, se je objemalo dvoje ljudi, ki jima je obsevala čeli vsa božanska luč ljubezni: on in ona.

Nepopisen čar je izhajal od Leonore: vse njene kretnje so bile prepojene z ljubkostjo in z oboževanja vredno silo zdrave mladosti; njena fina glava s težkimi kitami je izražala ponosno plemenitost, in v velikih rjavih očeh, rosnih od ljubezni, sta ji sijala čistost in pogum; mikavno se je družila v njih vdanost s samozvestjo in prirojena zlahtnost z gorečim žarom mladosti. Bila je vsa podobna sliki, kakršno si človek ustvarja o mladih boginjah paganske starodavnosti.

Roland je bil živa podoba naravne moči. Bil je srednje rasti, vitkega stasa in drobnih, a žilavih rok. Njegova nekoliko ironična usta, zmerom pripravljena za piker odgovor, so izražala v svojem nasmehu velikodušnost in dobroto srca; videlo se mu je, da je zmogel obenem slepega srda in plemenitega odpuščanja, da prezira nizko zavist in ljubi strastno velika junastva, in da se ne bi ustrašil nobene borbe, pa če bi vstal proti njemu vesoljni svet.

In tako sta tvorila krasno dvojico, ki jo je občudovalo vse beneško ljudstvo in jo nazivalo »ljubimca beneška«, češ, da predstavljata vse, kar je svetlega, močnega in slavnega v kraljici morja!

Veselo sta kramljala pod cedro; ne o ljubezni — čemu bi? Toda vsakatera njuna kretnja je budila v obeh zamolklo trepetanje, vsaka beseda je vsebovala poleg mrzlega vsakdanjega zmislja tudi pesem ljubečega hrepenenja. Včasih, le včasih, so se našle njiju roke in stisnile druga drugo.

Udarilo je polnoči. Oba sta se zdrznila: to je bila ura, ob kateri sta se ločila vsak večer, že vse tri mesece, odkar je smel Roland prihajati v Dandolovo hišo. Roland je vstal.

»Se par minut, dragi moj!« je vzdihnila Leonora.

»Ne,« je dejal Roland trdno. »Zlahtni Dandolo, tvoj oče, me je zaprisegel, da bo polnočna ura vsak večer konec najine sreče, dokler ne napoči bližnji rok, ko najina blaženost, Leonora, ne bo poznala nobene ga konca več...«

»Z Bogom torej, sladki ljubček moj! Jutri — ah, ali bo kdaj jutri!«

Jutri, golobica moja, bova v palači mojega očeta pred vsemi beneškimi patriciji menjala zaročne prstane; in čez osem dni, duša moja, se združiva na veke... Idi, spi mirno, moja ljubezen bedi nad teboj.

kakor bede zvezde tam gori na višavi in čuvajo zemljo. Zasp! kmalu, da te tvoje sanje zopet pripeljejo k meni, kakor vodiš mene moje sanje k tebi, kadar spim...«

Ljubček moj, kako mi je sladko, kadar slišim tvoj glas! Oh, zakaj moram še čakati, preden bom smela biti vsa, vsa tvoja? Veš, nočoj me mučijo turobne misli; zdi se mi, da nama nebo in zemlja zavadata najino srečo... da preži v tej topli noči gorje na najino ljubezen...«

»Otrok!« se je nasmehnil Roland. »Ne boj se ničesar! Zaupaj v svojega zaročenca...«

»Moj zaročenec! Ah Roland, zdaj si prvič ustil to sladko besedo... O, ko bi vedel, kako blažena sem, ko jo slišim!«

Bila sta blizu vrtnih vrat. Roland jih je odprl. Z naivnim ponosom sta pogledala drug drugega; drhteče roke so se iztegnile, telo se je privilo k telesu, ustnice so se združile, in zamiraje od ljubezni sta si darovala poljub. Slavec je umolknil na veliki cedri; samo ubrano dihanje narave je vstajalo v visoki molk dremajočega sveta...

Leonora je zbežala; na ustnicah ji je še trepetala slast poljuba, mogočen občutek, od katerega ji je bledele čelo in so se ji dvigale deviške prsi. Roland pa je zaprl vrata; zamisljen v svojo srečo, je šel nato ob zunanjem vrtnem zidu, mimo stare cerkve, in je stopal ravno proti gondoli, ki ga je pričakovala.

Naenkrat pa je pretrgal nočno molčanje obupen krik:

»Pomagajte!... Ubijte me hočejo!... Pomagajte! Pomagajte!«

III.

Kraljica kurtizan.

Roland, siloma vzdrmljen iz vznešenih sanj, ki so ga vodile daleč nad vsakdanjostjo zemlje, se je stresel in pogledal okrog sebe. Dvajset korakov od njega se je ruvala ob kanalu nerazločna skupina ljudi. Potegnil je težki meč, ki se nikdar ni ločil od njega, ter planil naprej, s klicem:

»Pogum! Pogum!«

V par trenutkih je bil pri skupini: ženska je klečala na tleh, dočim ji je sedem ali osem tolovajev pobiralo dragoceni nakit.

»Pomagajte!« je kriknila neznanka vnovič in se zrušila v nezavesti na tla.

(Nadaljevanje sledi.)

Teple Thurston:

Sovražnikova žena

DRUGI DEL.

Vzela je stol ter sedla poleg njega. Videla je mir njegovega obraza, čutila je hlad njegovih rok, slišala je molk med smrtjo in življenjem, ni pa mogla misliti.

Kot da je z njim umrla. Dve uri je obsedela v občutku te skupnosti in zdelo se ji je, da je na poti tja, kjer je on. Zdelo se ji je, da mu je razložila, zakaj ni prišla in da jo je razumel.

Stephen je pretrgal ta mir. Slišala je, da pritiska nekdo na kljuko zaklenjenih vrat. Spomnila se je, da je zunaj svet, v katerem živijo ljudje. Mehanično je vstala in odprla vrata.

Vstopil je ter zaprl vrata za seboj.

»Tu so,« je dejal.

Strmela je vanj.

»Kdo?«

»V Youghal ga odnesejo.«

Kot bi ga hotela varovati, ga je zopet pokrila s prtom.

»Zakaj?« je vprašala in prvič je zopet jasno slišala svoj glas.

»Da ga identificirajo,« je odvrnil Stephen, »tako vsaj mislini. Potem ga bo v Youghalu najbrž prevzela njegova rod-bina.«

Prvič se je zavedla, da imajo tudi drugi pravico do njega.

»Njegova mati še živi. V Rochestownu.«

Zunaj v veži so se slišali koraki. Vrata so se odprla. Stopila je na stran. Dva mornarja sta vstopila. Dva druga sta stala pred pragom z nosilnico. Naložili in odnesli so mrtliča.

Kos belega prta je zaplapolal v preplihu, ko so šli skozi vežo...

Njena prva jasna misel je bila: Beli kos prta, ki plapolal, je zadnje, kar vidi od Johna Maddena.

K O N E C.

Za dom, šolo in pisarno

knjige, moderna literatura, modni listi, vse šolske in pisarniške potreščine dobite najcenejše pri

Tiskovni zadrugi, Aleksandr. 13

Mali oglasi, ki vključujejo v posredovanje in se objavi na eni strani: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Za objavo, dopisovanje in oglaševanje pri uradni ali ročnem posredovanju: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Na planinskem plesu je zgubila gospodična črn klobuk v garderobi. Najditelj naj ga odda v upravi Marburger Zeitung. 236

Pekovskega vajenca zdravega in močnega z dežele s stanovanjem in hrano v hiši sprejme parna pekarna Josip Čebokli, Maribor, Glavni trg 9. 209

Jedilna soba iz črne hrastovine, spalnica z 2 posteljama iz mehkega lesa, predsoba, kuhinja, omara za knjige, divan, lustr in druge malenkosti se vsled selitve ugodno prodajo. Ogleda se jih lahko pri tt. Maros, Ruška cesta 45. 194

Velika kuhinjska omara s predali tridelna za gostilno, čevlje, plašči, obleke, nogavice za 6—7 let staro deklico na prodaj. — Vprašati v kavarni »Park«. 204

Kavarna »Park« sprejema abonente na dobro domačo hrano. 203

Vse potrebščine za dom, kakor posteljno in ostalo perilo, senčnike, čajne pupe, blazine za divane, gobeline, zavese, pregrinjale, ročne torbice itd., vse krasno izdelano in poceni dobite samo pri L. Küttner, Maribor, Vojaški trg 3. 52

Vsem, ki so prihiteli od blizu in daleč, da spremijo našo nepozabno soprogo, mater itd., gospo

Antonijo Gomol

na njeni zadnji poti, izrekamo s tem najsrčnejšo zahvalo. Posebno zahvalo smo dolžni pevskemu društvu »Jadran« za v srce segajoče žalostinke, godbi »Omladine«, vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so v teh težkih dneh sočustvovali z nami. Zlasti srčna hvala še gospej Vesnaver, ki nam je šla v teh težkih urah vsestransko na roko.

U

Globoko žalujoči ostali